

Evangelikus Kántorlevél

— Szerkeszti: Finta Gergely —

Trajtler Gábor

Miért páratlan értékünk a korál?

A korál és én

Végigkísér egész életemen. Nélküle nem volnék az, aki vagyok.

Kisgyermekként a fasori templomban hallottam először az istentiszteleten. Már nyolcévesen kedvvel énekeltem hittantanárom nagy örömére. Kisdíák-ként otthoni harmóniumunkon próbáltam a hallott harmóniákat emlékezetből megszólaltatni. Dallamos könyvecskéből ismerkedtem kottáival. Gimnazistaként kántorkodtam az ifjúsági bibliaórákon. Peskó Zoltán tanított meg arra, hogyan kell a korált pedállal játszani. 16–18 évesen Fasorban és a Deák téren már istentiszteleteket is végigjátszottam. A korál elevenebb formájával, a ritmikus énekléssel Schulek Tibor és Sulyok Imre ismertetett meg. A teológián így tanítottam teológustársaimat az új dallamokra. Majd a fóti kántorképzőben töltött mintegy negyven éven át a koráljáték tanítását tartottam legfontosabb feladatomnak. Harmincöt éven át pedig a Teológián mint tanár igyekeztem megismertetni a hallgatókkal gazdag énekkincsünket. Nagy szerepet kapott életemben a korállal való foglalkozás 1970-től az énekeskönyv szerkesztésének munkája során.

És még ma is szívesen tanítom a hittanórás gyerekeknek a Deák téren. Legnagyobb örömöm, hogy a Deák téri templomban akár a vasárnapi gyülekezet, akár országos alkalmakon a városokból, falvakból összegyűlt több mint ezer ember szépen, kulturáltan, tisztán és egységesen, jó ritmusban énekli a kitűzött énekeket.

Visszatekintve azt mondom: nagyszerű feladatot bízott rám az Úr!

A korál térben és időben

A korál nemcsak egy korszak stílusához kötődik. Összetartó ereje van: a különféle korok énekeit alakítja, ha nem is egységes, de egy zenei kinccsé. A korál hordozza az egyház évszázadainak énekes hagyományait. Felvette magába a gregorián himnuszt, a középkori kanciókat, a Luther korában született reneszánsz muzsika stílusjegyeit. A mesterdal is hatott rá, és a korabeli gyermekdal és népdal is. Egyes énekeken felfedezhetjük a XVII. századi korabarokk dallamformálás jellegzetességeit. A klasszikus korál korszaka után a barokk

dal, az ária, a XIX. századi romantika is gazdagította. Magyar területen a törtéias ének, a régi magyar tánc, a humanista versformák és dallamaik, a XIX. század népies műdal is gyarapította. A XX. században új értékekkel bővült.

Mi nem érezzük ennek a sokféleségét. Összefogja őket hitünk és a gyülekezettel való énektapasztalatunk. Micsoda gazdagság, és ez mind a miénk! Mögötte 20 évszázad keresztyéneinek hite-megvallása.

A korál egyetemessége

A korál értéke időtálló, nem divatfüggő. A legkorábbiakat sem érezzük idegeneknek, régieseknek. Minden korszak hívőjéhez van mondanivalója. Összeköti a generációkat, Luthertől Bonhoefferig.

És milyen nagyszerű, hogy megszólaltatása nincs külső feltételekhez kötve. Bármikor énekelhetjük: egymagunk vagy gyülekezetben, szórványban néhányan és világgyűlésen, akár tízezen. És ezerarcú: megszólalhat orgonával, nagy zenekarral vagy tábortűz mellett. A nagy mesterek is sokra becsülték, hiszen Bachtól Szokolay Sándorig szívesen dolgozták fel műveikben.

Milyen ereje van! Énekelni, zenét becsülni tanít, megnyitja a szívet és a torkot is. És miközben énekeljük, összeszedettséget, tartást is ad.

A korál jelentősége az istentiszteleten

Közösséget alkot — egymással összeköt, és egy szintre hoz. Áthangol. Fogékonnyá tesz a lelki dolgokra, Isten ígérének hallgatására. A materiális létből át-emel egy másik síkra, egy szféraközi állapotba. Hiszen a zene a leganyagtalánabb művészet. Szavakban alig megfogalmazható, és nem is ábrázolható — ezért érzem a mennyei, lelki dolgok legalkalmasabb közvetítőjének.

A korál evangélikus önazonosságunkat építi. Csodálatos egységet teremt régiókon, kontinenseken keresztül. Lehet más az istentisztelet nyelve, lehet más a liturgiája. Lehet más templom, a papi öltözet — a korál lényege azonos marad.

És végül — ami a legfontosabb: hitünket erősíti. Éneklése közben befogadjuk az előttünk járók hittapasztalatát. A korál éneklése közben imádkozunk. És rajta keresztül maga az Úr válaszol: vigasztalást, bűnbánatot és bocsánatot élünk át.

És ami a legtöbb: általa Jézushoz kerülünk közelebb.

Ugye, valóban páratlan kincsünk a korál?